

СИЛАБУС ДИСЦИПЛІНИ

«Екологічні імперативи контркультури»

Рівень вищої освіти – третій (освітньо-науковий)

Спеціальність – 033 Філософія

Рік навчання 2, семестр 3,

Форма навчання денна

Кількість кредитів ЄКТС 5

Мова викладання українська

Додонова Віра Іванівна, доктор філософських наук, професор

Кафедра філософії та міжнародної комунікації,

корпус. 3, к. 125, тел. 5278150

e-mail dodonovav @ nubip.edu.ua

Лектор курсу

Контактна інформація
лектора (e-mail)

Сторінка курсу в eLearn:

<https://elearn.nubip.edu.ua/course/view.php?id=5008>

8

ОПИС ДИСЦИПЛІНИ

Метою навчальної дисципліни «Екологічні імперативи контркультури» є вивчення феномену контркультури, усвідомлення екологічної складової контркультури та її

значущість для функціонування і розвитку сучасного суспільства. Сутність контркультури – нонконформістське прагнення до реанімації духовного потенціалу сучасної культури на основі ідеології «нового аскетизму» та «постматеріальних цінностей». Завданням курсу є ознайомлення з неорієнталістськими культурами (даосизм, дзен-буддизм, кришнаїзм), пов'язаними з трансперсонально-пантеїстичною орієнтацією віри, заснованою на любові до всіх форм життя. Контркультура позначила прагнення пошуку нової – екологічної модальності розвитку, у якій утилітарно-споживча установка на експлуатацію природи обмежується установкою на її зберігання.

Вивчення освітньої компоненти «Екологічні імперативи контркультури» забезпечує цілий ряд **загальних, та спеціальних компетенцій**. Зокрема, вона формує:

Інтегральну. Здатність продукувати нові ідеї, розв'язувати комплексні проблеми у сфері філософії, застосовувати методологію наукової та педагогічної діяльності, а також проводити власне наукове дослідження, результати якого мають наукову новизну, теоретичне та практичне значення.

ЗК1. Здатність генерувати нові ідеї (креативність).

ЗК5. Здатність розв'язувати комплексні проблеми філософії на основі системного наукового світогляду та загального культурного кругозору із дотриманням принципів професійної етики та академічної доброчесності.

ЗКу8. Вміння формувати дослідницьке поле власного наукового дослідження у відповідності до сучасної парадигми наукового знання.

СК1. Здатність виконувати оригінальні дослідження, досягати наукових результатів, які створюють нові знання у філософії та дотичних до неї міждисциплінарних напрямках і можуть бути опубліковані у провідних наукових виданнях з філософії та суміжних галузей.

СК5. Здатність аналізувати, систематизувати та узагальнювати результати міждисциплінарних наукових досліджень у сфері філософії, оцінювати сучасний стан і тенденції розвитку філософії.

СК6. Здатність виявляти, ставити та вирішувати проблеми дослідницького характеру в сфері філософії, оцінювати та забезпечувати якість виконуваних досліджень.

СКу7. Знання предметної області філософії та розуміння сутності професійної діяльності, вміння об'єктивно та неупереджено викладати основні проблеми філософії.

СКу8. Здатність до інтерпретації та узагальнення текстів, володіння текстологічною культурою філософа.

СКу9. Здатність виявляти та пропонувати шляхи вирішення соціально-філософських, антропологічних, інвайроментальних проблем.

СКу11. Здатність критично осмислювати події та явища сучасного життя, використовувати філософську рефлексію для формування власної світоглядної позиції, усвідомлювати моральну відповідальність за результати власної наукової діяльності, вміння використовувати філософські знання для роз'яснення глобальних проблем сьогодення.

Програмні результати навчання

РН1. Мати передові концептуальні та методологічні знання з філософії і на межі предметних галузей, а також дослідницькі навички, достатні для проведення наукових і прикладних досліджень на рівні світових досягнень з філософії, отримання нових знань та здійснення інновацій.

РН3. Ефективно застосовувати у фаховій діяльності знання основних положень теоретичної

і практичної філософії, історії світової та вітчизняної філософської думки, а також основних напрямів та провідних тенденцій у сучасній світовій філософії.

PH5. Планувати і виконувати теоретичні дослідження з філософії та дотичних міждисциплінарних напрямів з використанням сучасного інструментарію, критично аналізувати результати власних досліджень і результати інших дослідників у контексті усього комплексу сучасних знань щодо досліджуваної проблеми.

PH6. Глибоко розуміти загальні принципи та методи філософських наук, а також методологію наукових досліджень, застосувати їх у власних дослідженнях у сфері філософії та у викладацькій практиці.

PHy13. Знання основних тенденцій розвитку науки й наукових досліджень у сучасному світі. Знання та розуміння генезису розвитку філософської думки. Вміння та навички виокремлювати на підставі знання напрямів і течій історії філософії актуальних соціально-філософських проблем та здійснення їхнього аналізу.

PHy14. Знання та розуміння закономірностей і підстав розвитку світогляду та образу людини у різних соціокультурних та цивілізаційних середовищах та вміння пропонувати шляхи вирішення соціально-філософських, антропологічних, інвайроменталістських проблем відповідно до запитів сьогодення.

PHy16. Знання та розуміння закономірностей розвитку глобальних проблем людства, тенденцій еволюції світогляду та образу людини у різних соціокультурних середовищах та вміння на їхньому тлі ставити та вирішувати важливі наукові та педагогічні проблеми. Знання впливових концепцій і стратегій, в межах яких формується проблематика екологічної філософії, біоетики.

PHy17. Вміння та навички критичного аналізу подій та явищ суспільного життя, використання філософської рефлексії для формування власної світоглядної позиції, усвідомлення моральної відповідальності за результати власної наукової діяльності. Вміння та навички корелювання досягнення філософської думки з природничими, політичними, етичними знаннями.

PHy18. Знання та розуміння сутності та причини змін у поглядах на світ і людину. Вміння та навички аналізувати сучасні проблеми екосистеми та її вплив на розвиток суспільства, аналізувати напрямки діяльності суспільства в умовах екокризи. Вміння та навички ефективно використовувати філософський інструментарій в процесі аналізу усіх аспектів сучасного соціокультурного буття людства, й, особливо, в українському контексті.

СТРУКТУРА КУРСУ

Тема	Години (лекції/ лабора торні,)	Результати навчання	Завдання	Оціню вання
1 Людина і природа в філософському та культурологічному дискурсах.	2/2	Знати сучасні підходи до визначення природи, як сукупності всього суцього в матеріальному світі. Розрізняти світ неживої, живої та соціально-організованої природи. Вміти тлумачити природу як сукупність умов існування людини і	Опрацювання визначених темою питань з подальшим професійним обговоренням або написання тез доповідей чи авторського есе	4 3

		суспільства, їх життєве середовище, що включає літосферу, гідросферу, атмосферу, біосферу. Знати основні етапи взаємодії природи і суспільства: біогенний, техногенний, ноогенний. Описувати шляхи вирішення протиріч в системі природа і суспільство.	подальшою його презентацією. .	
2. Культура як автентичний спосіб людського буття.	2/2	Усвідомлювати Людське буття як центральну проблему філософської антропології. Розуміти людину як єдність природного, соціального, тілесного, духовного начал. Бути обізнаним з поглядами Е. Агацці на культуру як ідеальну модель, перспективістську сферу належного, що пронизує всю ієрархію людської діяльності. Розуміти культуру як ціннісно-смыслову сферу « аксіосфера»), що втілює ментальний світ ноєматичних репрезентацій людського мислення, що об'єктивується в креативній діяльності особистості, результатом якої є культура предметність..	Опрацювання визначених темою питань з подальшим професійним обговоренням або написання тез доповідей чи авторського есе з подальшою його презентацією.	4
3. Динаміка екологічних проблем в культурно-цивілізаційному вимірі	2/2	Знати класифікацію глобальних проблем сучасності. Вміти виокремлювати екологічну складову сучасних глобальних проблем. Розуміти джерела та передумови екологічної кризи. Характеризувати екологічний есхатологізм як ймовірну альтернативу людського майбутнього. Усвідомлювати необхідність формування єдиної планетарної свідомості як запоруки врятування Планети від екологічної катастрофи.	Опрацювання визначених темою питань з подальшим професійним обговоренням, вирішення логічних задач, або написання тез доповідей чи авторського есе з подальшою його презентацією.	4
4. Контркультура як закономірність розгортання культурних феноменів.	2/2	Вміти характеризувати культурні феномени у їх статичності та динаміці,. Усвідомлювати контркультуру як момент зміни культурних процесів, переходу від однієї стадії культурного розвитку до іншої. Наводити приклади та аналізувати феномени контркультури: (давньоніндійський буддизм, рух кініків елінізму, ранньохристиянство,	Опрацювання визначених темою питань з подальшим професійним обговоренням або написання тез доповідей чи авторського есе з подальшою його	4

		гуманізм епохи відродження, богемний модернізм Нового часу, романтизм епохи Просвітництва) Характеризувати .	презентацією.	
5. Еко-антропо-соціальна тотальність як підґрунтя екологічної свідомості в постіндустріальному суспільстві.	2/2	.Розумітися на обмеженості бінарних опозицій «людина-природа», «людина - суспільство», «суспільство-природа». Аргументовано доводити переваги екоантропосоціальної тотальності як методологічного підґрунтя сучасного інвайроменталізму. Усвідомлювати постмодерністські інтенції проти будь якого виду центризмів щодо людського буття.	Опрацювання визначених темою питань з подальшим професійним обговоренням або написання тез доповідей чи авторського есе з подальшою його презентацією.	4
6. Неорусоїзм як явище контркультури.	2/2	Бути обізнаним з ідеями Ж.Ж.Руссо про людську природу, природний та громадянський стани та його гасло «Назад до природи». Знати зміст поняття неорусоїзм. Характеризувати сучасні неорусоїстські концепції. Критично ставитись до тез футурологів, що прогнозують свідому відмову людини від досягнень цивілізації.	Опрацювання визначених темою питань з їхнім подальшим обговоренням вирішення практичних задач з теорії аргументації.	4
7. Суспільство споживання против нового аскетизму.	2/2	Знати зміст поняття суспільство споживання. Бути обізнаним з ідеями Ж. Бодріяра щодо суспільства споживання. Розрізняти вітальні потреби людини та квазі потреби, що штучно формуються маркенговими службами та підживлюють товарний фетишизм і споживацькі інстинкти. Розрізняти матеріальні та постматеріальні цінності, усвідомлювати сутність нового аскетизму, його переваги і недоліки.	Опрацювання визначених темою питань з подальшим професійним обговоренням або написання тез доповідей чи авторського есе з подальшою його презентацією.	4
8. Ціннісні імперативи молодіжної контркультури другої половини 20 століття(бітники, хіпі, «нові ліві»).	2/2	Вміти визначати аксіологічні пріоритети молодіжної контркультури. Знати про три хвилі молодіжної контркультури середини 20 століття на Заході: бітники(50роки), хіпі (60 роки), нові ліві -70 роки. Усвідомлювати напрямки пошуків альтернатив суспільства масового споживання в умовах загострення екологічної кризи..	Опрацювання визначених темою питань з подальшим професійним обговоренням або написання тез доповідей чи авторського есе з подальшою його	4

			презентацією.	
9. Антропокосмічні орієнтації сучасного інвайроменталізму.	2/2	Знати визначення інвайроменталізму. Характеризувати антропокосмічні орієнтації особистості як відповідності між людським розумом та його космічним оточенням(за М. Холодним). Усвідомлювати екологічні інтенції сучасних синкретичних рухів (харізмати, дзенбуддизм, кришнаїзм, неодаосизм, фемінізм), заснованих на любові до всіх форм життя..	Опрацювання визначених темою питань з подальшим професійним обговоренням або написання тез доповідей чи авторського есе з подальшою його презентацією	4
10. Нонконформістські та радикальні течії в західній контркультурі.	2/2	Розуміти, що головна інтенція контркультури це нонконформістське прагнення до реанімації духовного потенціалу сучасної культури на основі руху «релігійного відродження», в ході якого вироблялась ідеологія нового аскетизму та постматеріальних цінностей. Наводити приклади радикального втручання екологічних організацій в реалізацію природоруйнуючих проєктів та прийяття відповідних рішень.	Опрацювання визначених темою питань з подальшим професійним обговоренням або написання тез доповідей чи авторського есе з подальшою його презентацією	4
Всього				40
Самостійна робота				30
Навчальна робота				70
Залік			Три відкриті питання	30
Всього за 1 семестр				100

ПОЛІТИКА ОЦІНЮВАННЯ

Політика щодо дедлайнів та перескладання:

Дедлайни визначені в ЕНК. Роботи, які здаються із порушенням термінів без поважних причин, оцінюються на нижчу оцінку. Перескладання тем відбувається із дозволу лектора за наявності поважних причин (наприклад, лікарняний, стажування або відрядження).

Політика оцінювання самостійної роботи

Самостійна робота у формі написання есеїв є обов'язковою складовою навчальної роботи. Здобувачі вищої освіти мають право самостійно обирати теми есеїв та здавати їх у означений термін.

Політика щодо

Списування під час самостійних робіт, тестування та заліків

**академічної
добросовісності:**

заборонені (в т. ч. із використанням мобільних девайсів).

**Політика щодо
відвідування:**

Відвідування занять є обов'язковим, проте бали за нього не нараховуються. За об'єктивних причин (наприклад, хвороба, міжнародне стажування) навчання може відбуватись індивідуально (в дистанційній on-line формі за погодженням із деканом факультету)

Оцінювання

Контроль знань здійснюється за системою ECTS, яка передбачає дворівневе оцінювання засвоєного матеріалу, зокрема оцінювання теоретичної (знання) та практичної підготовки (вміння) у співвідношенні 50/50, тобто 35 балів максимум знання і 35 балів – вміння. Проміжний контроль знань відбувається після кожної теми у формі тестування, максимум 2 бали. Підсумкова атестація – до 30 балів.

ШКАЛА ОЦІНЮВАННЯ

**Рейтинг здобувача
вищої освіти, бали**

Оцінка національна за результати складання екзаменів заліків

	Екзаменів	Заліків
90-100	Відмінно	зараховано
74-89	Добре	
60-73	Задовільно	
0-59	незадовільно	не зараховано